

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ

В сучасному суспільстві склалася ситуація, яка вимагає все більшого впровадження психологічних знань у суспільство. Не менш важливим є формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців, що сприяє встановленню майбутніх контактів з клієнтами та здійсненню ефективної діяльності психолога як професіонала. Однією із задач ВНЗ є надання студентам правильного представлення про комунікативні якості особистості, які притаманні психологу, і сформувати та удосконалити їх.

Дослідження комунікативної компетентності особистості має наукове значення. Підґрунтям у вирішенні проблеми підготовки майбутніх психологів до професійної комунікації є філософські та психологічні концепції спілкування. Так комунікативну компетентність досліджували такі вчені, як Б. Екман, Н.С. Колмогорова, Ю.М. Жуков, С.М. Рогожнікова тощо, які у своїх працях розглянули форми прояву комунікативної компетентності[1].

Також багато вчених розглядали її як складову портрета психолога. Вони вважали, що комунікативна компетентність психолога є ядром професіоналізму психолога, оскільки основою професії психолога є саме спілкування з людьми.

Вченими аналізувалися методологічні проблеми не тільки комунікативної компетентності, а й спілкування та розкривалися різні сторони професійного спілкування. Окрім цього науковцями досліджувалися психолого-педагогічні умови та засоби розвитку комунікативного потенціалу особистості.

Взагалі, комунікативну компетентність розуміють як спроможність встановлювати та підтримувати необхідні зв'язки з іншими людьми, а також групу знань, умінь та навичок, завдяки яким і забезпечується ефективність комунікативного процесу. Таким чином вона передбачає здатність змінювати глибинність та коло спілкування, розуміти партнерів по спілкуванню і одночасно бути зрозумілим для співбесідників[1].

Звичайно комунікативна компетентність має свої складові, до яких входять: орієнтація в різних ситуаціях спілкування, що спирається на знаннях і життєвому досвіді індивіда, вміння ефективно взаємодіяти з оточуючими за допомогою розуміння себе й інших, адекватне

орієнтування людини в самій собі, тобто у власному психологічному потенціалі, потенціалі партнера та ситуації. З цього ми бачимо, що вона зображується як структурний феномен, в якому містяться складові цінності, мотиви, знання, уміння, навички, установки.

Оскільки професія психолога відноситься до сфери «людина-людина», то професійно значущою якістю майбутнього психолога є вміння впливати на людей, тобто здатність до психологічного впливу на інших. З комунікативної точки зору цей вплив відбувається на вербальному рівні [2].

Так вербальний психологічний вплив складається насамперед наскільки психолог володіє словом. На такому рівні вплив відбувається через правильність мови і зміст слів, які використовуються [2]. Для цього потрібний багатий словниковий запас, дотримання орфографічних і стилістичних норм мови, використання зрозумілих для клієнта метафор і порівнянь, вибір слів та синонімів, які активізують у клієнта емоції.

Отже, комунікативна компетентність постає як ключова позиція в професійній діяльності студента-психолога. Від уміння встановлювати необхідні контакти з клієнтами залежить ефективність подальшої роботи та відносин з ним. Комунікативна компетентність майбутніх психологів – це налагодження контакту з клієнтами, розуміння їх та бути зрозумілим. Тому однією із задач ВНЗ є надання студентам правильного представлення про комунікативні якості особистості, які притаманні психологу, і сформувані та удосконалити їх.

Список літератури

1. Корніяк О. М. Сучасні підходи до вивчення комунікативної компетентності особистості // Проблеми сучасної психології: Збірник наукових праць Кам'янець – Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г. С. Костюка АПН України / За ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – Вип.3. – С.294 – 316.

2. Шевченко Н.Ф., Паскевська Ю.А. Практикум із основ мовленнєвої компетентності психолога // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – №11 – С. 48-71